

Като описва миналото на България чрѣзъ духа на разни войводи прѣзъ робството и говорящъ за проходите на Балкана, Раковски пише:

Трети е входъ близо до Сливенъ
Него Асѣновъ прокопъ сказвжтъ
Гдѣ е Асѣница былъ градъ славенъ
Разсыпи му сж още вижджтъ.

Турцы поганцы го разорили
Огнѣмъ го съжегали конечно
Жители вся немило с' избили
Нѣжна дѣвица безчеловѣчно.

Тамъ были други желѣзны врата
В' пжть кой води у градъ Търново
Близо до село Старая-рѣка,
Было е здание цар' Асѣново.¹⁾

Сжщиятъ Раковски, най-добъръ познавачъ на България прѣзъ епохата си, самъ той роденъ близо до Сливенъ, не пропусналъ случая да обходи града и неговитѣ покрайнини, дѣто не безъ право е подозиралъ, че се криятъ интересни старини. Въ двѣтъ му най-цѣнни произведения: „Горския пжтникъ“ и „Нѣколко рѣчи о Асѣню първому и т. н.“ Сливенъ заема видно мѣсто, и може смѣло да се каже, че идеята за написване „Нѣколко рѣчи о Асѣню“ е черпена отъ слѣдитѣ на Асѣновци въ Сливенъ: тукашнитѣ мѣнастири, по прѣдание, направени отъ първитѣ Асѣновци, името на сливенската рѣка и проходъ—Асѣнювски, и най-послѣ това на самата крѣпость до Сливенъ „Асѣница“.

И дѣйствително, спомени отъ българското могъщество при Асѣновци, Раковски намѣрилъ „повече около Сливенъ и въ Сливнянскаа горж“. Това го вдѣхновява, и той се залавя да опише Сливенъ и околността му²⁾.

¹⁾ Раковски. Гор. Пжтникъ, стр. 123.

²⁾ „Нѣколко рѣчи о Асѣню. . .“, р. 58—60. Раковски е идвалъ нѣколко пжти въ Сливенъ. Криелъ се е най-вече у вѣрния си тукъ приятель и революционеръ Анастасъ Х. Добревъ или Х. Калудинъ, вуйка на г. Добри Минковъ.

По-нататкъ ще споменемъ за интереснитѣ посѣщения и прѣбивания на Раковски въ Сливенъ